

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

IV. ÚS 199/2026-25

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Libora Duřu a sudcov Ladislava Duditřa (sudca spravodajca) a Rastislava Kařřáka v konaní podľa řl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sřařnosti sřařovateľa ██████████ ██████████ ██████████ ██████████ zastúpeného Advokátska kancelária Perhács s.r.o., Jelenec 353, proti postupu Mestského súdu Bratislava IV v konaní vedenom pod sp. zn. B1-12C/13/2018 takto

r o z h o d o l :

1. Postupom Mestského súdu Bratislava IV v konaní vedenom pod sp. zn. B1-12C/13/2018 **b o l o p o r u ř e n é** základné právo sřařovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných priedřahov podľa řl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a jeho právo na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa řl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.
2. Mestskému súdu Bratislava IV **p r i k a z u j e**, aby v konaní sp. zn. B1-12C/13/2018 konal bez zbytočných priedřahov.
3. Sřařovateľovi **p r i z n á v a** finančné zadosťučinenie v sume **4 000 eur**, ktoré mu **j e** Mestský súd Bratislava IV **p o v i n n ý** zaplatiť do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.
4. Mestský súd Bratislava IV **j e p o v i n n ý** nahradiť sřařovateľovi trovy konania v sume **1 014,41 eur** a zaplatiť ich právnemu zástupcovi sřařovateľa do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.
5. Vo zvyšnej časti ústavnej sřařnosti **n e v y h o v u j e**.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sřařnosť sřařovateľa, skutkový stav a sřařnostná argumentácia

1. Uznesením ústavného súdu ř. k. IV. ÚS 199/2026-12 z 31. marca 2026 bola na dřalšie konanie prijatá ústavná sřařnosť sřařovateľa, ktorou sa domáha vyslovenia poruřenia svojho základného

práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a svojho práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom mestského súdu v konaní vedenom pod sp. zn. B1-12C/13/2018. Sťažovateľ žiada, aby ústavný súd prikázal mestskému súdu konať v napadnutom konaní bez zbytočných priet'ahov. Zároveň žiada o priznanie finančného zadost'učinenia vo výške 12 500 eur a náhrady trov konania.

2. Z ústavnej sťažnosti a jej príloh vyplýva, že sťažovateľ sa žalobou doručenou 9. mája 2018 Okresnému súdu Bratislava I (právny predchodca mestského súdu, pozn.) domáhal proti Slovenskej republike zastúpenej Ministerstvom vnútra Slovenskej republiky náhrady škody spôsobenej nesprávnym úradným postupom v zmysle § 15 zákona č. 514/2003 Z. z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci a o zmene niektorých zákonov v znení neskorších predpisov. Okresný súd vo veci rozhodol rozsudkom zo 16. decembra 2022, ktorý bol zrušený rozsudkom Krajského súdu v Bratislave č. k. 16Co/40/2023-456 z 26. marca 2024 a vec bola vrátená súdu prvej inštancie na ďalšie konanie. V napadnutom konaní, ktoré je v súčasnosti vedené na mestskom súde, nebolo do dňa podania ústavnej sťažnosti právoplatne rozhodnuté.

3. Sťažnostná argumentácia je založená na tvrdenom porušení označených práv zbytočnými priet'ahmi súdu prvého stupňa v napadnutom konaní. Sťažovateľ zrekapituloval doterajší priebeh napadnutého konania. Poukázal na jeho celkovú dĺžku, ktorá aktuálne presahuje dobu 7 rokov a 10 mesiacov. Zbytočné priet'ahy mali byť spôsobené na jednej strane nečinnosťou mestského súdu, ako aj jeho neefektívnou činnosťou. Vec pritom nie je právne ani fakticky zložitá. Taktiež je nesporné, že sťažovateľ svojím správaním nezapríčinil priet'ahy v konaní. Výsledok napadnutého konania je pre neho mimoriadne dôležitý, keďže jeho predmetom je náhrada škody za jeho nezákonné trestné stíhanie, ktoré bolo právoplatne skončené oslobodzujúcim rozsudkom, avšak bolo spojené s výkonom trestu odňatia slobody v celkovej dĺžke 349 dní.

II.

Vyjadrenie mestského súdu

4. Predsedníčka mestského súdu vo svojom vyjadrení zrekapitulovala priebeh napadnutého konania chronologickým prehľadom procesných úkonov. Nadväzujúc na to, uviedla, že predmetná vec nie je rozhodnutá z dôvodu existencie okolností objektívnej povahy spočívajúcich najmä v preťažnosti príslušného súdneho oddelenia a personálnej poddimenzovanosti mestského súdu, pandémie COVID-19, implementácii novej súdnej mapy a napokon v dôsledku sťahovania mestského súdu. Podľa jej názoru je v súčasnosti procesný postup mestského súdu plynulý a v súlade s príslušnými predpismi, ako aj so zásadami hospodárnosti a rýchlosti konania.

5. Ústavný súd nepovažoval za účelné vyzývať sťažovateľa na zaujatie stanoviska k vyjadreniu, keďže jeho obsah nevedol k pochybnostiam o potrebe vyhovieť ústavnej sťažnosti v jej podstate (porušenie označených práv).

III.

Posúdenie dôvodnosti ústavnej sťažnosti

6. Podstata námietok sťažovateľa v súvislosti s namietaným porušením základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie

záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru je založená na existencii zbytočných prietáhov v napadnutom konaní zo strany mestského súdu.

7. Ústavný súd si pri výklade základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov garantovaného v čl. 48 ods. 2 ústavy osvojil judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“) k čl. 6 ods. 1 dohovoru, pokiaľ ide o právo na prejednanie veci v primeranej lehote, pretože v ich obsahu nemožno vidieť zásadnú odlišnosť. Ústavný súd vychádza zo svojej ustálenej judikatúry, v súlade s ktorou účelom základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov je odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia všeobecného súdu. Samotným prerokovaním veci na súde sa právna neistota osoby domáhajúcej sa rozhodnutia neodstraňuje. K stavu právnej istoty dochádza zásadne až právoplatným rozhodnutím súdu alebo iným zákonom predvídaným spôsobom, ktorý znamená nastolenie právnej istoty inak ako právoplatným rozhodnutím súdu.

8. Priznanie práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov zakladá povinnosť súdu aj sudcu na organizovanie práce tak, aby sa toto právo objektívne realizovalo (m. m. II. ÚS 21/01, I. ÚS 251/05). Základnou povinnosťou súdu a sudcu je preto zabezpečiť taký procesný postup v súdnom konaní, ktorý čo najskôr odstráni stav právnej neistoty, kvôli ktorému sa účastník (strana sporu) obrátil na súd so žiadosťou o jeho rozhodnutie. Táto povinnosť súdu a sudcu vychádza najmä zo zásady vyplývajúcej z čl. 17 a § 157 ods. 1 Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“). V zmysle čl. 17 CSP „súd postupuje v konaní tak, aby vec bola čo najrýchlejšie prejednaná a rozhodnutá, predchádza zbytočným prietahom, koná hospodárne a bez zbytočného a neprimeraného zaťažovania strán sporu a iných osôb“ a v zmysle § 157 ods. 1 CSP „súd postupuje v konaní tak, aby sa mohlo rozhodnúť rýchlo a hospodárne, spravidla na jedinom pojednávaní s prihliadnutím na povahu konania“.

9. Pri posudzovaní otázky, či v súdnom konaní došlo k zbytočným prietahom v konaní, a tým aj k porušeniu základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, ústavný súd v súlade so svojou doterajšou judikatúrou spravidla zohľadňuje tri základné kritériá, ktorými sú (i) právna a faktická zložitosť veci, o ktorej súd rozhoduje, (ii) správanie účastníka súdneho konania a (iii) postup samotného súdu. V súlade s judikatúrou ESLP v rámci prvého kritéria ústavný súd prihliada aj na predmet sporu (povahu veci) v posudzovanom konaní a jeho význam pre sťažovateľa.

10. Pokiaľ ide o kritérium právnej a faktickej zložitosti veci, po právnej stránke ide o vec, ktorá patrí k štandardnej agende všeobecných súdov. Z ústavnej sťažnosti či vyjadrenia predsedníčky mestského súdu taktiež nevyplýva žiadna osobitná okolnosť, na základe ktorej by bolo možné konaniu priznať určitý stupeň skutkovej zložitosti.

11. Pri hodnotení správania sťažovateľa ústavný súd konštatuje, že jeho správanie, resp. jeho procesná aktivita nemali žiaden vplyv na aktuálnu dĺžku napadnutého konania.

12. Tretím kritériom, podľa ktorého ústavný súd hodnotil, či v napadnutom konaní došlo k zbytočným prietahom, bol postup konajúceho súdu. Ústavný súd už na úvod konštatuje, že samotná skutočnosť, že v konaní nebolo právoplatne rozhodnuté ani po takmer 8 rokoch od podania žaloby, nie je súladná s obsahom základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru a je sama osebe spôsobilá vyslovenia porušenia daných práv.

13. Postup súdu prvého stupňa bol navyše poznamenaný obdobiami nečinnosti, ako aj prvkami neefektívnosti. V úvodnej fáze napadnutého konania bol síce postup okresného súdu plynulý a bez prietáhov, pričom jeho procesné úkony vykonávané do 3. decembra 2019 boli administratívneho charakteru. Po tom, ako 3. decembra 2019 okresný súd zaslal žalobcovi dupliku žalovaného, bol v konaní kontinuálne nečinný až do 11. februára 2021 (1 rok a 3 mesiace), keď uznesením ustálil sporovú stranu na strane žalovaného.

14. V nasledujúcom období sa vo veci uskutočnilo päť pojednávanií (19. 1. 2022, 25. 3. 2022, 8. 6. 2022, 21. 10. 2022 a 16. 12. 2022), pričom na poslednom z nich bol vyhlásený rozsudok, ktorý bol však na podklade odvolania žalovaného zrušený rozsudkom krajského súdu č. k. 16Co/40/2023-456 z 26. marca 2024. Práve existencia kasačného rozhodnutia odvolacieho súdu je dôkazom neefektívnosti v postupe súdu prvého stupňa, ktorá taktiež objektívne predĺžila napadnuté konanie. Po vrátení spisu z krajského súdu 16. mája 2024 bol mestský súd s výnimkou nariadenia a následného zrušenia termínu pojednávania opäť kontinuálne nečinný až do 30. marca 2026, keď aktuálna zákonná sudkyňa nariadila pojednávanie, ktoré by sa malo uskutočniť 26. mája 2026.

15. Ústavný súd berie na vedomie argumentáciu predsedníčky mestského súdu, ktorá dĺžku konania a nečinnosť mestského súdu ospravedlňovala preťaženosťou súdneho oddelenia, pandémiou COVID-19, implementáciou tzv. súdnej mapy a s tým súvisiacou reorganizáciou súdnej sústavy spojenou s prechodom právomocí na mestské súdy, ako aj sťahovaním mestského súdu. Tieto okolnosti majú vplyv na dĺžku konania a čiastočne nimi možno ospravedlniť kratšie obdobia nečinnosti, no nie sú objektívne spôsobilé v plnom rozsahu ospravedlniť celkovú dĺžku napadnutého konania a súvislé obdobia nečinnosti v postupe konajúceho súdu.

16. S poukazom na dĺžku napadnutého konania poznamenanú súvislými obdobiami nečinnosti súdu prvého stupňa a jeho neefektívnym postupom ústavný súd dospel k záveru, že mestský súd nepostupoval v napadnutom konaní v intenciách čo najrýchlejšieho a efektívneho prerokovania a ukončenia sporu, preto jeho postupom bolo porušené základné právo sťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a jeho právo na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru (bod 1 výroku tohto nálezu).

17. Vzhľadom na to, že napadnuté konanie dosiaľ nebolo právoplatne skončené, ústavný súd prikázal mestskému súdu, aby konal v napadnutom konaní bez zbytočných prietáhov (bod 2 výroku tohto nálezu).

IV.

Priznanie primeraného finančného zadosťučinenia

18. Cieľom primeraného finančného zadosťučinenia je dovriešenie ochrany porušeného základného práva v prípadoch, v ktorých sa zistilo, že k porušeniu došlo spôsobom, ktorý vyžaduje poskytnutie vyššieho stupňa ochrany, nielen vyslovenie porušenia, prípadne príkaz na ďalšie konanie bez porušovania základného práva (m. m. napr. IV. ÚS 210/04, IV. ÚS 302/2020). Ústavný súd konštatuje, že v uvedenej veci prichádza do úvahy priznanie finančného zadosťučinenia. Ústavný súd považoval v okolnostiach danej veci za primerané priznať sťažovateľovi finančné zadosťučinenie vo výške 4 000 eur, ktoré mu je mestský súd povinný zaplatiť do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu (bod 3 výroku tohto nálezu). V prevyšujúcej časti požadovaného finančného zadosťučinenia ústavný súd ústavnej sťažnosti nevyhovel (bod 5 výroku tohto nálezu).

V.
Trovy konania

19. Ústavný súd priznal sťažovateľovi náhradu trov konania v sume 1 014,41 eur v súlade s vyhláškou Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov (ďalej len „vyhláška“), a to za 2 úkony právnej služby (prevzatie a príprava zastúpenia a písomné podanie ústavnej sťažnosti) vykonané v roku 2026 podľa § 13a ods. 1 písm. a) a c) vyhlášky. Ústavný súd vychádzal zo základnej sadzby tarifnej odmeny za jeden úkon právnej služby za rok 2026 v sume 396,50 eur (1/4 výpočtového základu podľa § 11 ods. 3 vyhlášky), tiež zo sadzby za náhradu hotových výdavkov (režijný paušál) za každý úkon právnej služby za rok 2026 v sume 15,86 eur (podľa § 16 ods. 3 vyhlášky). Celková suma trov konania tak s príslušnou daňou z pridanej hodnoty, keďže právny zástupca sťažovateľa je subjektom registrovaným pre jej platbu, predstavuje sumu 1 014,41 eur. Priznanú náhradu trov konania je mestský súd povinný zaplatiť na účet právneho zástupcu sťažovateľa (§ 62 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov v spojení s § 263 ods. 1 CSP) v lehote dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 23. apríla 2026

Libor Duľa
predseda senátu